

ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಅವರ 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಕೃತಿಯ ಅವಲೋಕನ

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ ಕೆ. ಎಸ್.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ.

jmhanks1986@gmail.com

Article Link: <https://aksharasurya.com/2023/07/mohan-kumar-k-s/>

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರು ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಹಿರಿದು. ಬೇಟೆಯ ಗೀಳನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ರೈಯವರು 1978ರಲ್ಲಿ 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದರು. ಈ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವವರೆಗೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿರಳವಾಗಿತ್ತು. ಬೇಟೆಯನ್ನೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆದ ಕೃತಿ ಬೇರೊಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡು ಬಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು.

ಕುವೆಂಪು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾದ 'ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ' ಮತ್ತು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಹಾಗೂ 'ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯಲಾದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಅವರ 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು', 'ಈಡೊಂದು ಹುಲಿಯೆರಡು', 'ಬೇಟೆಯ ಉರುಳು' ಮತ್ತು 'ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿಂದ ಕಡಲ ತಡಿಗೇ' ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡವು.

'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರ ಮೊದಲ ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ. ಬೇಟೆಯನ್ನು ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯಲಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಕೃತಿ ಇದಾಗಿದೆ. ರೈಯವರ ಬೇಟೆಯ ಅನುಭವಗಳ ಮೊದಲ ಕಂತು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. "ನನ್ನ ಶಿಕಾರಿಯ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು

ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ನೆನಪಿನ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿಪುಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಉಳಿದಿವೆ”¹ ಎಂಬ ರೈಯವರ ಮಾತು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನುಭವ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬೇಟೆ ಮಾತ್ರ ನೆನಪಿನ ಗಣಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಒಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಬದುಕು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರತವಾಗಿದೆ.

ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು ಬೇಟೆಯ ಅನುಭವಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಬದುಕು ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಚಿತ್ರತವಾಗಿವೆ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೋವಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನುರಿತ ಬೇಟೆಗಾರರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದವರು. ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಮತ್ತು ಮಲೆಯಾಳ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಳ ಅಜ್ಜ ಪಟೇಲ ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಗಳು ಬೇಟೆಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಈಡಿನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಜೋಡು ನಳಗೆಯ ಕೋವಿಯನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ಆಗ ಮೊಮ್ಮಗ ರೈ ಅವರಿಗೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜನನ್ನು ಮೀರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಚಿಗುರಿತು.

ರೈಯವರು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಗುಂಡು ಮೊಲಕ್ಕೆ ತಾಕದೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋದಾಗ ಎರಡನೆಯ ಗುಂಡು ಹುಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೋಳಿ ಜಾತಿಯ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿದರು... “ನಾನು ಗುರಿಯಿರಿಸಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿದೆ. ಮಲ್ಲ ಒಂದೇ ನೆಗೆತಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಅದನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಗೆಲುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ನನ್ನ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ”² ಎಂದು ಪ್ರಥಮ ಬೇಟೆಯ ನೆನಪನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಯವರ ಅಜ್ಜನವರು ಲೈಟ್ ಶಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ಇದು ಮೃಗಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ ಮೋಸದಿಂದ ಕೊಂದು ನಾಲಿಗೆಯ ಚಾಪಲ್ಯವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಪೌರುಷಹೀನ ವಿಹಾರ.. ಕೋವಿ ಹಿಡಿಯುವ ತಾಕತ್ತಿದ್ದರೆ ಲೈಟು ಶಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹೆಂಗಸರೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಅಜ್ಜಯ್ಯ ಲೇವಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು”³ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರು. ಆದರೆ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಅವರು ಲೈಟು ಶಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈಯವರು ಮೊದಲ ಹುಲಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದು ರಾತ್ರಿ

ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ.

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋವಿ ಎತ್ತಿಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಕೋವಿ ಎತ್ತಿಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವು ಬಹಳ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತ್ತು. “ಇದೊಂದು ತುಂಬಿಸುವ ಕೋವಿಯಿಂದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಮೃಗವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ವಿಧಾನ.... ಗದ್ದೆಗೆ ಇಳಿಯುವ ಆತುರದಲ್ಲಿರುವ ಮೃಗಗಳು, ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿದ ಹಗ್ಗವು ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡಕಿದಾಗ, ಬೀಳೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ನೂಕಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಕುತ್ತು ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಎತ್ತಿಟ್ಟ ಕುದುರೆಯು ಬಿದ್ದು, ಕೋವಿ ಈಡಾಗುವುದು.. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದನ್ನರಿಯದೆ ಬೇರೆ ಬೇಟೆಗಾರರಾದರೂ ಸಾರ್ತ್ವ ಬೇಟೆಗೆ ಬಂದು ಈ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಗತಿಯೂ ಮುಗಿದ ಗತಿಯೇ! ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯ ಬಾಹಿರವಾದುದು”⁴ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರು.

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಕಾಡಿನ ಭೂತ’ದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ರೈಯವರ ಅಜ್ಜಯ್ಯ ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಯವರು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಗೋನ್ ಅವರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಭರ್ಜರಿ ಬೇಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಯವರು “ಕಾಡಿನ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಡಿಸುವ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ ಈಗ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೊಡಗುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಕಾಡಿನ ದೈವಗಳ ಮುನಿಸಿಗೆ ಈಡಾಗಬೇಕಾದೀತು”⁵ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಸತ್ತ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಂಕು ಬಡಗು ಮುಖ ಮಾಡಿ ನಿಯಮದಂತೆ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಡುಗೆಯಾದ ಅನಂತರ ಕಾಡಿನ ಭೂತದ ದೊಳ್ಳೆ ಪೂಜಾರಿ “ಅಡುಗೆಯಾಗಿ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿಯಾಗಲಿ, ಭೂತವು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಇದರ ರುಚಿ ನೋಡಿ”⁶ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಗಾರ್ಡರು ಪೆಟ್ಟಾದ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದಾಗ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಳು ‘ಹುಲಿಭೂತ’ಕ್ಕೆ ಕೋಲ ಕೊಡುವುದೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಂಞಮೊನುವಿಗೆ ‘ನಾಯಿಹುಲಿ’ ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಚೋಮ ಪೂಜಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಹುಲಿಯ ಪಂಜಿನ ಹೊಡೆತದ, ಹಲ್ಲಿನ ಇರಿತದ ನಂಜೇರದಂತೆ ಮಂತ್ರವಾದ ಮಾಡಿಸಿ, ಬಲಿ ತೆಗೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೇಟೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ, ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದಾಗ ಬಚಾವಾಗುವ ಬಗೆಗೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಳಿಗೆ ಅವರ ಅಜ್ಜಯ್ಯನವರು ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ

ಬೇಟಿಯಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. “ರೂಪು ರೂಪು ಹುಲಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೊಡೆಯಬೇಡ, ಪೆಟ್ಟಾದಾಗ ಎದುರು ಕಂಡರೆ ಅದು ನೆಗೆಯಿತೆಂದೆ ಅರ್ಥ. ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹುಲಿಯು ಹೋಗುವುದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮಾರು ಅಡ್ಡದಾರಿಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಬಳಿಕ ಹೊಡೆದರೆ ಅದು ಕಳ್ಳ ಹಾರು ಹಾರಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡುವುದೇ ವಿನಾ ಈಡಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರದು.. ಹಂದಿಯಾದರೋ ಹುಲಿಗಿಂತಲೂ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದುದು. ಹಂದಿಯ ಚರ್ಮ ಗಟ್ಟಿ, ಪೆಟ್ಟಾದರೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವ ತನಕವೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದರೆ ಕಾಡು ಹಂದಿಯೊಂದೆ; ರಕ್ಕಸ ಜಾತಿಯದು! ಆನೆಯೂ ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೊಂಡಿಲೆತ್ತಿ ಸೋತ ಭಾವದಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತದೆ. ಹಂದಿ, ಹುಲಿಗಳು ಕೊನೆತನಕವೂ ಸೇಡಿನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.. ಹಂದಿಗಾಗಲೀ, ಹುಲಿಗಾಗಲೀ ಕೈಗಳ ಮುಂದೆ ಕತ್ತಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವುದು ಈಡುಗಾರನ ಜಾಣ್ಮೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮವು ತೆಳು.. ಬೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಸರ, ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಲ್ಲದು. ಬೇಟೆಗೂ ಒಂದು ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದು ಪಾಪಕರ. ಮೃಗವಾವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಕೋವಿಯೆತ್ತಬಾರದು. ಎತ್ತಿದ ಬಳಿಕ ಕೇವಲ ನಾನೂ ಹೊಡೆದೆ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮೃಗವನ್ನು ನೋಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೊಡೆಯಲಾಗದು. ಹೊಡೆದೆಯೋ ಅದು ಸಾಯಲೇಬೇಕು”⁷ ಹೀಗೆ ಅಜ್ಜನ ಉಪದೇಶ ರೈಯವರ ಪಾಲಿಗೆ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕುಟುಂಬದೊಡನೆ ಕುದುರೆಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೇಟಿಯಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದಂಪತಿಗಳು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ರೈಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನ ರಕ್ಷೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೊಡೆಯಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮ. ಈ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊರತುಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಿಯಮ ಮೀರಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡ ತೆರಬೇಕು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೃತಿ ಹುಲಿ-ಹಂದಿಯ ಹೋರಾಟದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಅವರು ಹುಲಿ ಹಂದಿಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಹೀಗೆ.... “ಮೊದಲೇ ಹಂದಿಯ ಮೇಲೆ ನೆಗೆಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಹುಲಿ ಒಡನೇ ಕಾಡೇ ಬಿರಿಯುವಂಥ ಒಂದು ಆರ್ಭಟವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸೆಣಸಿ ನಿಂತ ಹಂದಿಯ ಮೇಲೆ ನೆಗೆದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು! ಪಂಥಾಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಹಂದಿಯು ಬಾಯಗಲಿಸಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆರಗಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದ ಹುಲಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೋರೆಯಿಂದ ಒತ್ತಿ ಭೂಮಿಗೆ

ಅವುಕಿ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹುಲಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಕಚಕಚನೆ ಕಡಿದಾಗ ಆ ನೋವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಹುಲಿಯು ಹಂದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಲು ಹವಣಿಸಿತು.. ಹಂದಿಯು ಹುಲಿಯ ಕಡಿತ, ಪಂಜಿನ ಹೊಡೆತಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿ ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಡುಗಲಿಯಂತೆ ಮುಸುಡನ್ನು ಹುಲಿಯ ಎದೆಗೆ ಒತ್ತಿ ಏಳಲು ಬಿಡನೆಂಬ ಹಟದಲ್ಲಿದೆ. ಹುಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಏಳಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕೊನೆಗಾಲದ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಬಾಯಿ, ಎದೆಯೆನ್ನದೆ ಹಂದಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನೇ ಹೊರಗೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ”^೧. ಆಗ ಹಂದಿ, ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಕೃತಿ ಬೇಟೆಗಾರ ಕುಟುಂಬಗಳೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರು ಮೇರರು, ಬೊಟ್ಟದ ಮಾರಿ ಹೊಲೆಯರು, ದಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಜಲರು, ಕೊಟ್ಟದ ಕೊರಗರು, ಚೇರದ ಮಾಯಿಲರು, ಗಿಡ್ಡ ಶರೀರದ ಅರೆನೆರೆತ ಕೂದಲಿನ ಗಿರಿಜಾ ಮೀಸೆಯ ಬಿಲ್ಲವ ದೊಳ್ಳಜ್ಜ, ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಹುಲಿಕೊಂಡ ಕುಂಞ ಮೋನು, ಗರ್ನಲ್ ಕಾಸಿಂ ಸಾಹೇಬ್, ಹುಲಿ ಮೀಸೆ ಕಿತ್ತು ತರುವ ಮೋಂತು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕುಟುಂಬದ ತರುಣಿ ರೋಸ್ಲಿ, ಗಾರ್ಡರ್ ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ರೈಯವರು ಬೇಟೆಯ ನಂಟನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಸಲುಗೆಯಿಂದ, ‘ನಿಮಗೆ ಮದುವೆಯಾದೆಷ್ಟು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ‘ನಾಲ್ಕು’ ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿದರೆ, ಎರಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಎರಡು ಸತ್ತ ಹುಲಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಯವರು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸಮಯ, ರಸಮಯ, ಸಾಹಸಮಯವಾದ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು, ಕೀರ್ತಿ ಶಿಖರವನ್ನು ತಲುಪಿದರೆಂದು ಈ ಕೃತಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬರೆವಣಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

‘ಬೇಟೆಯ ನೆನಪು’ಗಳು ಕೃತಿಗೆ ಕೈಯ್ಯಾರ ಕಿಇಣ್ಣ ರೈ ಅವರು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ “ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹುಲಿಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಸವಿದೆ, ಶೌರ್ಯವಿದೆ, ರಸವಿದೆ, ರುಚಿಯಿದೆ ಎಂಬೀ ವಿಮಲ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಲವು ಘಟನೆಗಳಿಂದ, ಕಥನ ಕ್ರಮದಿಂದ, ವರ್ಣನಾ

ವೈಖರಿಯಿಂದ ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಸ್ವಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ” ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿ, “ಓದಲು ತೊಡಗಿದವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ರಸಾನುಭವ ಕಾದಿತ್ತು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಿ-ಭಂಗಿ ಸೇದುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಖದೀಮ ಭಂಗಿ ಸೇದುವವನ ಗೆಳೆತನ ದೊರಕೊಂಡ ಹಾಗಾಯಿತು...”¹⁰ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಅವರು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರುಣ್ಯದ ಉತ್ಸಾಹದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಅವರ ಬೇಟೆಯ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವ ನೋಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ರೈಯವರ ಪ್ರಾರಂಭದ ಬೇಟೆಯ ಅನುಭವಗಳು ತುಂಬಾ ರೋಚಕವಾಗಿವೆ, ಓದುಗನನ್ನು ರೋಮಾಂಚನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ರೈ ಅವರ ಕೃತಿಯ ನಿರುಪಣಾ ಶೈಲಿ ಅತ್ಯಾಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿರುವುದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಜನಜೀವನವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾ ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ರೈ ಅವರು ನೆನಪಿಸುವ ಇಲ್ಲಿಯ ಬದುಕು ತಾತ್ವಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು (ಬರೆಹಗಾರನ ಅರಿಕೆ)
2. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು, ಪು.ಸಂ.38
3. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ.14
4. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 06
5. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು, ಪು.ಸಂ. 28
6. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 32
7. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು, ಪು.ಸಂ.55-56
8. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ.101-102
9. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು (ಮುನ್ನುಡಿ)
10. ಅನುಬೆಳ್ಳೆ (ಸಂ.), ಕನ್ನಡ ಬೇಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪೆರ್ಬುಲಿ, ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಪು.ಸಂ. 29.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಅನುಬೆಳ್ಳೆ (2011), ಕನ್ನಡ ಬೇಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪೆರ್ಬುಲಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪರೈ, ವಿಸ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
2. ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಕೆದಂಬಾಡಿ (1998), ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ 92005), ಶಿಕಾರಿಯ ಶೀಳುನೋಟ, ರಾಜ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
4. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ (ಸಂ. (2013)), ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಶಿಲ, ರಾಜ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.